

СОВЕТ УЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ
«СОВЕТ УЗБЕКИСТОН» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ
УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

48 йил чиқиши
№ 91 (13.353).
23 АПРЕЛЬ
1966 йил
ШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

КРЕМЛНИНГ СЪЕЗДЛАР САРОЙИДА ТАНТАНАЛИ МАЖЛИС

Владимир Ильич Ленин! Ер юзидagi юз миллион-лаб кишилар учун бу қадар азиз ном йўқ. Шу сабабдан ҳам, Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси, марксизмнинг гениал назариятчи-си, жаҳон пролетариатининг доҳийси, бутун дунё меҳнатқашларининг устози ва дўсти В. И. Ленин туғилган кун халқимизнинг, бутун прогрессив инсониятнинг қувончи байрамидир. Москвада, бундан икки ҳафта бурун КПСС XXIII съезди бўлиб ўтган Кремлнинг Съездлар саройи залида 22 апрелда В. И. Ленин туғилган куннинг 96 йиллигига бағиш-лаб тантанали мажлис бўлиб ўтди. Ленин даҳо-сининг нури съездининг бутун ишчи чарогон қилиб турди. Бизнинг партиямиз доҳийнинг гоҳийи ме-ро-сидан ҳаёт илгари сураётган проблемаларни тў-ри, илмий асосда ҳал қилиш калитини ҳамisha то-пиб келмоқда.

Қардош коммунистик ва ишчи партиялар вакил-ларининг съездеда сўзлаган нутқлари Ленин роҳ-лари планетамиз бўйлаб зафарли одим ташлаб бора-ётганлигидан далолат берибди.

Ленинизм — партиямиз ва давлатимиз турмуши-нинг асосидир. Съездининг Ленин таълимоти руҳи билан суронланган қарорлари совет халқининг йўли-ни ёритиб турибди, революционий ғайрат-шижоатини янги куч билан юш урдирмоқда.

Кремлнинг Съездлар саройидаги тантанали маж-лисга пойтахт саноат корхоналарининг ишчилари, Москва областининг деда меҳнатчилари, фан ва ма-даннинг аристократлари, Совет Армияси ва Ҳарбий-Ден-гиз Флотининг жангчилари, партия, совет, комсом-ол ва жамоат ташкилотларининг вакиллари тўпла-нишди. Чет эл дипломатлари ҳам ҳозир бўлишди.

Президиумда Л. И. Брежнев, А. Н. Косигин, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, М. А. Сулов, А. Н. Шеленин, П. Н. Демичев, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитулов, Ф. Д. Кулаков, Б. Н. Пономарев ўртоқлар ўтиришди. А. И. Ми-коян, Н. М. Шверник, К. Е. Ворошилов, А. А. Ан-дреев, С. М. Буденный, Ленин гвардиясининг вете-ранлари Ф. Н. Петров, М. А. Комин-Александров-ский, А. Д. Блохин, Л. А. Фотиева, А. М. Бонда-ренко, А. В. Артюкина ва бошқалар ҳам Прези-диумдан жой оладилар.

Сурия Араб Республикасининг Бош Министри Юсуф Зуайн, бир қанча қардош коммунистик ва ишчи партияларнинг КПСС XXIII съездида ҳозир бўлган делегациялари раҳбарлари, чет эллик бошқа меҳмонлар ҳам шу ерда.

Тантанали мажлисини КПСС Москва шаҳар коми-тетининг секретари В. Я. Павлов очди.

Залда Совет Иттифоқи гимни янграйди.

В. И. Ленин туғилган куннинг 96 йиллиги тў-рисида доклад қилиш учун сўз Москва шаҳар пар-тия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Н. Г. Егоричевга берилади.

В. И. Ленин туғилган куннинг 96 йиллигига ба-ғишланган тантанали мажлислар Ленинград, Тош-кент, Олмаота, Вильнюс, Фрунзе, Душанба, Ере-ван, Ашхобод, Қозон, Благовещенскда ва мамла-катнинг бошқа кўпгина шаҳарларида ҳам бўлиб ўтди.

ОҚҚУРҒОНДА В. И. ЛЕНИНГА ХАЙКАЛ

ОҚҚУРҒОН (Тошкент области).
22 апрель. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда
В. И. Ленинга ҳайкал очилишга ба-ғишланган кўп кишилиқ митинг бўлиб ўтди.

СССР давлат гимни садолари остида ҳайкал устидаги қойишб аста-сенин туширилади ва олоқ мармар қопланган супача устида-ги тўрт метрли бронза ҳайкал тўпланганлар куз олдига намоян бўлади.

Митингда 1927 йилдан бери пар-тия аъзоси Л. Саломов, 2-Оққур-ғон совхозини бўлимининг бошқа-рувачиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Т. Алижонов, Вотицеа номи колхоз комсомол ташкило-тининг секретари Х. Отангулова, 11-мантаб ўқувчиси Гаффор Нор-матов ва бошқалар сўзга чиқи-лар.

КПСС Марказий Комитети Си-сий бюроси аъзоллигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марка-зий Комитетининг биринчи секре-тари Ш. Р. Рашидов митингда нутқ сўзлади.

Митинг қатнашчилари КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюро-си номига мактуб йўлладилар.

Партия гимни — «Интернацио-нал» садолари янграйди. Револю-циянинг улуг доҳийси ҳайкали супачасига ранг-баранг гўлдас-лар кўйилади.

Ильич ҳайкали москвалик ҳай-калтарош М. А. Шмаков лойиха-сига биноан қўйилди.

КОММУНИЗМ УЧУН ЛЕНИНЧА КУРАШАЙЛИК!

(Боши биринчи бетда).

Ленин коммунизм давридаги даражада хилла юксак иқтисодий меҳнат уюмдорлигини таъминлаш коммунистик тузум галабасининг ҳал қилувчи шарти эканлигини кўп марта таъкидлаб айтган эди. Ленининг бу қондаси ҳозир алоҳида маънога эга бўлиб қолмакда, бутун хўжалик ишларининг широри бўлиб қолди. Гап шундаки, ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини тинмай ўстириш моддий фаровонлигини анча ошириш мумкин.

Ўзгарган иқтисодий шароитга мувофиқ, партия мамлакатдаги жуда катта ишлаб чиқарувчи кучлардан энг рационал фойдаланишни таъминловчи чора-тадбирлар комплексини амалга оширишга киришди. Ишлаб чиқариш воситаларини ишлаб чиқаришнинг истеъмолчи ишлар билан қиёслаганини ўстириш суръатларини янада яқинлаштириш, айни вақтда оғир индустриянинг устуни даражада ривожлантиришга давом эттириш, халқ хўжалигининг опти-мал пропорцияларини белгилаш, экономиканинг прогрессив тармоқларини жадал ўстириш кўзда тутилмакда.

КПСС XXIII съезди қишлоқ хўжалигини муттасил юксалтиришга қаратилган сисбатни ва конкрет тадбирларни ишлаб чиқишга катта ҳисса қўлди. Партиясининг сисбати қишлоқлар билан тўғри иқтисодий муносабатларни ривожлантириш беришга, қишлоқлар ва совхозларнинг моддий техника базасини мустаҳкамлаш беришга, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришнинг интенсификацияси, моддий манфаатдорлигининг ленинча принциплари изчиллик билан таъбиқ қила беришга, қишлоқ аҳолисининг турмуш даражасини тўғривиса ошириш бориб, уни шарафдори турмуш даражасига яқинлаштириш беришга мўлжалланган сисбатдир. Шу тариқа қишлоқ хўжалигини ривожлантиришдаги қўлоқлиқни тугатиш учун, бутун иқтисодий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш учун реал шарт-шароит, вужудга келтирилади.

XXIII съезд белгилаб берган хўжалик қурилиш вазифаларини ҳал қилиш планлаштиришнинг, ишлаб чиқаришни бошқариш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги сисбатини изчилик равишда амалга ошириш билан чамбарчас боғланган ишдир, бу сисбатнинг негизларини эса КПСС Марказий Комитетининг март ва сентябрь Пленумлари белгилаб берди. Сабот билан амалга ошираётган хўжаликда раҳбарлик қилиш методларининг характерли жиҳатлари нимадан иборат? Бу характерли жиҳатлар шундан иборатки, биринчидан, халқ хўжалигининг ва планлаштиришнинг ҳамма проблемаларини ҳал қилишда илмий йўл тутилмакда; иккинчидан, коммунистик ишлаб чиқаришда иқтисодий стимулларнинг ва бошқаришда иқтисодий методларнинг роли кучайтирилмакда; учинчидан, моддий стимуллар билан маънавий стимуллар бир-бирига тўғри қўйиб олиб боришда, мушарраф, коммунистик меҳнат ҳаракати, ишлаб чиқариш коллективларининг ва ҳар бир меҳнаткашнинг ташаббусдорлиги ва иқтисодий активлиги ривожлантирилмакда, уларнинг умумхалқ манфаатларига рўй қилиш учун бўлган манфаатдорлиги ва масъулияти оширилмакда. Партия, замон синовига бардош беролмаган ва олга қилаётган ҳаракатимизга тўғривиса бўлиб қолган нарсаларнинг ҳаммасини улоқтириб ташлаб, экономикани бошқаришнинг ленинча принципларини таъин ҳам тўла амалга ошириш ва янада ривожлантириш учун замин тайёрлаб берди.

Демократик централизмнинг ленинча принциплари тўғри қўйилгани, давлатнинг планли раҳбарлик қилишини тўла хўжалик ҳисоби асосида қоронгаларнинг ташаббусдорлигини ва ҳукумларини кенгайтириш билан узвий равишда қўйиб олиб бориш ўтказилган хўжалик ислоҳотининг ўзатиридир.

Қоронгалар ва трестларнинг оператив мустақиллигини ва ишлаб чиқариш фаолиятининг натижадорлиги учун моддий масъулиятини Ленин хўжалик ҳисобининг ёки унинг яна бир бошқа таъбири билан айтганда, коммерция ҳисобининг муҳим шарт-шароити бўлади, деб ҳисоблаган эди. Ленининг бу

фигри қандай ривожланиб бораётганини, у хўжалик ҳисобини қандай қилиб назарий низоҳлаб бераётганини, ҳисобга олиш ва контроль қилиб туришни йўлга қўймоқ учун, жамғармаларни қўлайтирмоқ учун ва оқибат-натикада — коммунизмга ўтмоқ учун хўжалик ҳисобининг зарурлигини қандай қилиб исботлаб бераётганини кўрмоқчи бўлсак, бунинг учун Ленининг янги иқтисодий сисбатини асослаб берган асарларига, масалан, Ленин ўзи ёзмақчи бўлган «Ишларни қилиш» (1921 йил 29 октябрда сузлаган нутқида бундай деган эди: «Хўжаликни фақат мана шундай коммерция ҳисоби асосида қўриш мумкин. Бунга бидъатлар ва кеча бўлиб қолган нарсаларни эслашлар халақит бермакда» (44-том, 220-бет).

Партия хўжалик сисбатининг юксак қайта қуришларга эмас, балки ишлаб чиқаришда чўқури иқтисодий таъсир ўтказишга асосланган ленинча йўл ўз самараларини бера бошладик. Ленининг 1965 йил март Пленумидан кейини бошланган кетган янги ишлаб чиқариш дастлабки якувлари қолхозчиларнинг, совхоз хўжаликларининг, мутахассисларнинг меҳнат активлиги анча ошганлигини кўрсата

КОММУНИЗМ УЧУН ЛЕНИНЧА КУРАШДИК!

(Боши биринчи, иккинчи бетларда).

Чет эллик дўстларимиз XXIII съезд минбарига туриб, КПССнинг ленинча интернационал сийбати тўғрисида, халқларнинг мустақил қилинишига, империалистик агрессияга қарши, озодин ва муштараклик учун, ўз танқидий ўзи ҳал этишдек мувадда ҳуқуқ учун олиб бораётган курашида Совет Иттифоқи ўйнаётган роле тўғрисида зўр иштиёқ билан гапирдилар.

Кремль саройида ҳозир бўлган кишилар Вьетнам Меҳнаткашлар партияси ва Жанубий Вьетнам Миллий озодин fronti делегацияларини съезд қандай гулдурор қарсаклар билан қўлиб олганлиги ҳақида кеч қачон эслаб чиқармайдилар. Қаҳрамон Вьетнам халқининг ваниллари ўз нутқларида Америка агрессорларига қарши кураш учун бизнинг ёрдамимизни таъкидлашди, яна бир марта яққол кўрсатади. Капитализм умумий кризисининг чуқурлашуви, капитализм зиянатларининг кескинлашуви монополистик буржуазиянинг авантюризмни кучайтиради. Жаҳон реакциясининг курашида ўз позицияларини сақлаб қолмоқда, илҳом бер жойларда эса қўлдан кетмайдилар кишайиб олишга уриниб, Америка империализми бошчилигида халқлар иттифоқини ва жинсийлар йўлига ўтмоқда. АҚШ империалистлари Африка, Осиё, Латин Америкадаги кўп мамлакатларнинг ички ишларига суверенитетларини аралашмоқдалар, халққа қарши фитна ва тўнтаришлар уюштирилмоқда.

Бутун дунёда Америка империалистларнинг ҳаракатларига қарсаклар бўлиб қолмоқда. Халқлар оғайдонда куч ишлатиш ҳуқуқини бўлишга, аяқлаб босқинчиларнинг ўзларига мақбул тартибларни қўрол кучи билан мажбуран қабул қилдиришларига, шаҳар ва посёлаларини ваҳидий бомбардировка қилиб, тинч меҳнат

аҳли самараларини йўқ қилишларига, хотин-қизларини, кескаларини ва болаларини ўлдирдишларига ишонийт асло тоқат қила олмайди. КПССнинг XXIII съездида яққол билан қабул қилган баёнотида ифода этилган қатъий позицияси шунки. АҚШ агрессиясига чек қўйиб, Вьетнам Демократик Республикаси территориясини бомбардировка қилишларини тўхтатиш, Америка қўшинларини Жанубий Вьетнамдан олиб чиқиб кетиш, Вьетнам халқига ўзининг ички ишларини ўзи ҳал этишига имконият бериш керак. Барча қардош партияларнинг позицияси ана шундай. Вьетнам халқининг ҳаққоний иш таънади қилинишига ҳеч қандай шубҳа бўлиши мумкин эмас.

Кейинги йиллардаги воқеалар империализм халқларнинг кучли ва мажбур душманга айланишига яна бир марта яққол кўрсатади. Капитализм умумий кризисининг чуқурлашуви, капитализм зиянатларининг кескинлашуви монополистик буржуазиянинг авантюризмни кучайтиради. Жаҳон реакциясининг курашида ўз позицияларини сақлаб қолмоқда, илҳом бер жойларда эса қўлдан кетмайдилар кишайиб олишга уриниб, Америка империализми бошчилигида халқлар иттифоқини ва жинсийлар йўлига ўтмоқда. АҚШ империалистлари Африка, Осиё, Латин Америкадаги кўп мамлакатларнинг ички ишларига суверенитетларини аралашмоқдалар, халққа қарши фитна ва тўнтаришлар уюштирилмоқда.

моқдалар. ГАРБий Германияда реваншизм ва милитаризмнинг ўсшига йўл қўйиб бермоқдалар. ГАРБий Германия тобора урушнинг хатарили ўчоғига айланоқда. Буларнинг ҳаммаси биздан доим ҳушёр бўлишни талаб қилади. Империализмнинг агрессия доиралари халқро кескинлиги кучайтириб, таърифганликлар фактидан зарур ҳудосаларни чиқариб, партия ва совет халқи Ватанимизнинг муҳофизат қувватини мустаҳкамламоқда. Совет Иттифоқининг Курулди Кучлари социализм галабаларини мустаҳкам ҳимоя қилишга, ҳар қандай агрессорга қатъий қарош беришга доим шай бўлиб турибдилар.

Ленин революцион, озодин ҳаракати ҳар бир позицияни қатъий курашда, кескин сиёсий жангларда қўлга кирита бориб, деб баён қилди. Ленин социализм ишонийт тарихан ҳаққоний иш эканлиги қатъий ишонч, муваффақият ва муваффақиятсизликларни ҳисобга олиб, эришилган натижаларга зийрчилик билан баҳо бериш, ҳар бир конкрет вазиятда ҳаракатнинг энг тўғри йўлини топиб олиш керак, деб таълим берди.

Жаҳон коммунистлари ҳозирги вазият антиимпериалистик курашнинг барча участкаларида революцион кучларнинг активлигини ошириш, уларнинг жиспчилиги ва жағона бирлигини мустаҳкамлаш вазифасини юқайди, деб ҳисоблайдилар. Фақат шу йўл билангина империализм агрессия кучларининг ҳаракатларига пўтур етказиш, уларни халқларнинг озодин йўлидаги курашини бостириш имкониятидан маҳрум этиш, терморид урушига йўл қўймаслик мумкин. Фақат шу йўл билангина демократия, миллий мустақиллик ва социализм улўғ ишнинг олға бостириш мумкин.

Марказий Комитетнинг ҳисобот доқладига, съезд қарорларида умумий душманга қарши курашда революцион к

ТЕХНИКА СОҲАСИДАГИ ЖУДА КАТТА ИШЛАР

В. И. Ленин туғилган кунини туғсон олин йилнинг мамлакатимиз ва бутун прогрессив инсоният хали ҳам партия XXIII съездининг жонли таассуротлари билан яшаб турган кунларда нишонланмоқда. Съезд совет кишиларига коммунизм куриш йўлида янада олга ҳаракат қилишнинг жондорлигини оширининг ҳал қилувчи омилларидан бири бўлган фан-техника тараққийоти янада жадаллаштириш гоят катта аҳамиятга эга эканлиги уқтириб ўтлади.

Техника соҳасидаги жуда катта ишлар учун 1966 йилги Ленин мукофотлари берилганлиги бизда техника тараққийоти ижодкорлар билан ақлий кадрлар борлигини кўрсатиб турибди.

Каспий соҳилидаги бўм-бўш Мангитшол ярим ороли энди геологлар учун сир бўлмади қолди. Д. А. Дүстмухамбетов, Б. Ф. Дьяков, Е. И. Иванов, В. Г. Матвеев,

Ш. Есенов ва бошқалар бу ерда 1961 йилда мамлакатдаги энг катта «Жетий» ва «Узенефть-газ» конларини очдилар. Ана шу нефтьгаз қўриғини ўзлаштириш ишлари бошлаб юборилди. Аввал ҳўйиллаб ётган сувсиз ўлкада Шевченко шаҳри ва бир қанча ишчи посёлкалари қурилмоқда; бу ерда 900 километрли темир йўл келтирилди. Шу беш йилликнинг ўзидеҳ мамлакат Мангитшолдан миллион-миллион тонна аъло сифатли нефть олади.

Фойдали қазилмаларни чиқариб олиш қўлини қийин ва қимматга тушувчи пармалаш ишлари билан боғлиқ бўлади. Фанлар академияси Сибирь бўлимининг кончилик институти Кузнецк металлургия комбинати билан биргаликда ишларни юксак даражада механизациялаш ва автоматлаштиришнинг таъминловчи «БА-100» пармалаш агрегати ва «ННР-100 М» пармалаш ярим автоматини яратди. Гоят қўлини тоғ жинслари орасида

кон-кудук пармалаш учун мўлжалланган бу янги агрегатлар мамлакатда кенг қўламда қўлланилмоқда. Бу агрегатларни Б. В. Судяничников, П. М. Емельянов, Г. И. Суксов ва бошқалар яратди.

Жаҳон практикасида биринчи марта рельсларни дала шариотида — улар ётқизилаётган жойнинг ўзидеҳ пайванд қилиш технологияси ва бунинг учун керакли гоят серуном тежамли ускуналар яратилди. Бу ускуналар бир жойда туриб ишлайдиган шу турдаги машиналарга қараганда ўн баравар енгил бўлиб, энергияни уч-беш баравар кам ишлатади. Пайвандлаш режими параметрларини программа билан ўзгартириб турувчи узлуксиз эритиб тозалайдиган пайвандлаш технологиясини ҳам ишлаб чиқилди. Буларнинг ҳаммаси рельсларни пайвандлаш процессини тўла-тўқис автоматлаштириш, пайванд чоклари сифатини ошириш, меҳнат унумдорлигини икки

ФАН ВА ТЕХНИКА СОҲАСИДАГИ ЛЕНИН МУКОФОТЛАРИ КОМИТЕТИ РАЙСИННИГ ЎРНИБСАРИ Ю. Е. МАКСАРЕВ БИЛАН СУХАТ

баравар ошириш имконини берди. Бу ишни В. К. Лебедев, И. С. Кучук-Яценко ва бошқалардан иборат авторлар коллективи бажарди. СССР Фанлар академияси А. Ф. Иоффе номидаги физикатехника институтини ва Саранск «электрониримитель» заводи ходимларининг бир гуруҳини электротехника тўғрисидаги ишларни ўзлаштириш учун бошқариладиган ва бошқариладиган чала ўтказгичли куч вентиляторини ишлаб чиқди ва ишлаб чиқаришга жўриш этди. Авторлар коллективига В. М. Тучкевич, И. А. Толман, И. В. Греков, В. Е. Челюнов ва бошқалар кирди. Совет венгилари Америка фирмалари ишлаб чиқараётган венгилардан анча пухта ишлайди.

Совет Иттифоқи халқ ҳўжалигини исқикчи билан таъминлашнинг ривожлантириш соҳасида дунёда биринчи ўринда турибди. Д. П. Бузин, Е. И. Бененсон, Г. И. Елагидарев ва бошқалардан иборат авторлар коллективи яратган теплофикация буғ турбинаси қувватига тенг келадиган турбина СССРда ҳам, чет элларда ҳам йўқ.

Эритиладиган моделлар бўйича аниқ қўлиш методи билан оммавий суратда қўйма ишлаб чиқариш учун автомат асбоб-ускуналар комплексини жаҳон практикасида биринчи марта ишлаб чиқилди ва автомобил саноатида жўриш этилди. Конструкторлардан Н. А. Ковалев, В. Д. Вербицкий, М. И. Ефимов ва бошқалар ишлаб чиқариш процессларини анча жадаллаштиришга имкон берувчи бир қанча мураккаб масалаларни ҳал қилиб бердилар. Масалан, керамик қўилларни чиқариш вақти 8

соатдан 15-20 минутга, қўйилган қўймаларни совутиш вақти 6 соатдан 10 минутга келтирилди. Бу эса барча ишлаб чиқариш процессларини автоматлаштириш имконини берди. Принципиал жиҳатдан янги бўлган технология асосида йилга 2500 тонна аниқ қўйилма ишлаб чиқарадиган автоматлаштирилган комплекси яратилди.

Мамлакатнинг автомобил заводида яна бир янгилик жўриш этилди. М. В. Васильчиков, В. В. Якиманский, М. И. Басов ва бошқар ўртоқлар йиринк тишли